

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość
Zagań

1. Nazwa

Dawny SPICHLERZ

2. Czas powstania

1855 r.

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

**ul. Żelazna 2
dz. ewid. nr 1287**

5. Przynależność administracyjna
województwo **Lubuskie**

powiat **żagański**

gmina **Żagań o
statusie miejskim**

6. Formy ochrony
teren zespołu pałacowo –
parkowego wpisanego do
rejestru zabytków pod nr
L-116/1-3/A (d. 1, 1149,
3217).

Widok na elewację północną i wschodnią.

URZĄD MIASTA ŻAGAŃ
pl. Słowiański 17
66-100 ŻAGAŃ

Za zgodność odpisu
z oryginałem
28.11.2022
Młyny

8. Historia, opis i wartości
Historia.

Górny młyn zamkowy i spichlerz przy moście Ludwika na przedmieściu bożnowskim zbudowano na nowo w 1855 r. na miejscu starszego murowanego młyna, krytego dachem naczątkowym. W czasach Doroty Talleryand oba obiekty były dzierzawione przez niejakiego Herza. W 1872 r. dzierżwcą młyna był niejaki pan Bochner. Co najmniej od 1880 r. młyn funkcjonował jako przędzalnia wełny. W 1909 r. w budynku dawnego spichlerza zamieszkiwał mistrz folszniczcy Paweł Lange oraz mistrz tkacki Paweł Peifer, zaś dwaście lat później – kupiec dzierawy Erwin Buhenhoff, elektryk Henryk Franzyk, mistrz ślusarski Paweł Mühl i maszynista Kurt Noack. Młyn został rozebrany po 1945 r., spichlerz zachował się w niezmięnionej formie zewnętrznej do naszych czasów.

Budynek znajduje się przy ul. Żelaznej, w Żaganii na skraju parku otaczającego pałac przy zespole szpitalno-kościelnym i nad rzeką Bóbr w pobliżu mostu prowadzącego na Moczyń. Obecnie pełni funkcję pensjonatu "Młynówka". Urządzony w dawnym spichlerzu, wzniesionym z muru pruskiego w połowie XIX w. Wówczas w pobliżu stał jeszcze tzw. górny młyn zamkowy.

Opis. Spichlerz wzniesiony w 1855 r. przy młynie zamkowym, wg projektu nieznanego architekta w konstrukcji ryglowej z wypełnieniem ołrynkowaną cegłą. Obiekt dwukondygnacyjny, z użytkowym poddaszem, założony na rzucie prostokąta poprzedzony od strony stawu karpiowego tzw. Domkiem Wędkarskim. Nakryty dwuspadowym, wydajnym dachem o niskim kącie nachylenia z dekoracją laubzegową w szczytach. Elewacje atykulowane prostokątnymifachami z krzyżem św. Andrzeja i kwadratowymi. Górna kondygnacja (strychowa) nadwieszona w stosunku do niższych kondygnacji.

Wartości. Dany spichlerz przy ul. Żelaznej 2 prezentuje wartości zabytkowe, wartość artystyczną, historyczną i naukową. Jest przykładem architektury związanej z funkcjonowaniem młynów książęcych w Żaganii z okresu działalności Doroty Talleryand. Ponadto jest to jeden z niewielu domów konstrukcji ryglowo-zastrzałowej z terenu miasta Żagania.

URZĄD MIASTA ŻAGAN Za zgodność odpisów z oryginałami
pl. Słowiański 17
68-100 ŻAGAN
18.11.2022 r.
M. Młynog
Kierownik

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania. Obiekt zachowany w dobrym stanie, w historycznej bryle, kubaturze, wraz z kształtem dachu. Zachowana historyczna kompozycja, artykulacja elewacji, proporcje. Wnętrza zmodernizowane i dostosowane do funkcji mieszkaniowej przy użyciu współczesnych materiałów: ściany, oświetlenie, instalacje wentylacyjne, c.o. Budynek obecnie nie użytkowany, w dostatecznym stanie technicznym..

Postulaty dotyczące konserwacji. Obiekt zlokalizowany jest na terenie wpisanym do rejestru zabytków województwa lubuskiego prawomocną decyzją Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pn. zespół pałacowo – parkowy pod nr L-116/1-3/A (d. 1, 1149, 3217). W związku z powyższym, wszelkie prace w obrębie budynku należy prowadzić w uzgodnieniu z Lubuskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W oparciu o art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, formułuje się następujące postulaty konserwatorskie: bezwzględnej ochronie konserwatorskiej podlega kompozycja założenia, była obiektu, gabaryty, artykulacja elewacji oraz kształt dachu wraz z zastosowanymi technologiami. W trakcie prac należy dążyć do przywrócenia pierwotnego wyglądu elewacji, w tym odtworzenie historycznej kolorystyki i materiałów. Nie dopuszcza się docieplenia elewacji frontowej budynku. Należy dążyć do uporządkowania najbliższego otoczenia. Należy prowadzić systematyczną kontrolę stanu zachowania pokrycia dachowego, udrażniać system odprowadzania wód opadowych.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Barbara Czechowska
20.06.2021r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

mgr Kamila Doragańska
Kierownik
Zastępca Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
03-05-221